

ФОРМУВАННЯ МЕТОДИЧНОЇ/ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

УДК 178.146

DOI: <http://doi.org/10.32589/2412-9283.39.2023.299206>

РОЛЬ ЛІНГВОДИДАКТИЧНОГО ТЕСТУВАННЯ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Коломінова О. О.

kolominova.o@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4890-117X>

Роман С. В.

svitlanavladroman@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5464-4018>

ПВНЗ “Український гуманітарний інститут”

Зєня Л. Я.

liubovzenia@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0273-1494>

Київський національний лінгвістичний університет

Дата надходження 07.12.2023. Рекомендовано до друку 19.12.2023.

Анотація. У статті обґрунтовано доцільність використання потенціалу лінгводидактичного тестування на практичних заняттях з іноземних мов у мовних закладах вищої освіти для формування професійної компетентності майбутніх учителів. Автори зацентували необхідність опанування студентами, поряд із широким репертуаром сучасних технологій навчання, технології лінгводидактичного тестування з метою контролю рівня сформованості іншомовної комунікативної компетентності. Послугуючись власним практичним досвідом розробки лінгводидактичних тестів та результатами проведеного тестування студентів III, IV курсів ПВНЗ “Український гуманітарний інститут”, автори запропонували практичні рекомендації щодо впровадження технології сучасного лінгводидактичного тестування задля подальшого використання студентами цієї технології в професійній діяльності.

Ключові слова: лінгводидактичне тестування, іноземна мова, професійна компетентність, учитель іноземних мов, тест.

Kolominova O., Roman S. Ukrainian Institute of Arts and Sciences

Zienia L. Kyiv National Linguistic University

Language Testing of Pre-service Foreign language Teachers in their Professional Development

Abstract. Introduction. Changes in educational goals in Ukraine, predicated by its accession to the pan-European space of higher education, have necessitated a review not only of teaching methods but also of teaching and learning materials. These materials should aim to improve the language proficiency of pre-service students while equipping them with the tools necessary to address potential challenges in the classroom. **Purpose.** The article aims to scrutinize the role of language testing in the professional

development of pre-service foreign language teachers. **Methods.** Reviewing studies on Methods for foreign language teaching and learning, Psychology, Pedagogy, Linguistics; analysis of curricula, syllabi, international tests, textbooks, study guides, dictionaries, including authentic ones; scientifically rigorous observation of the educational process; summarizing the positive work experience of university teachers. **Results.** Recognizing the lack of teaching materials, a group of university teachers from Ukrainian Institute of Arts and Sciences developed and published a manual “English Tests For University Students”. Subsequent experience with the book revealed the students’ positive attitudes towards language testing for assessing their foreign language communicative competence, citing its objectivity and validity. University teachers also highlighted the practicality, convenience, and cost-effectiveness of this form of assessment. **Conclusion.** Overall, despite obvious advantages of and progress in language testing, its wide-scale implementation requires university teachers to possess adequate knowledge and experience in this area, as well as awareness and readiness for its regular use in the classroom. Moreover, the development of tests remains challenging due to its time-consuming nature and the need for relevant theoretical knowledge, practical skills, and experience. This has resulted in a shortage of tests for pre-service foreign language teachers. Further research in this domain seems perspective for our future work. **Keywords:** language testing, professional development, pre-service foreign language teacher, test.

Постановка проблеми. У сучасному багатомовному, полікультурному, інформаційно насиченому світі володіння іноземною мовою (ІМ) стає не лише ознакою освіченої людини, а й необхідним складником професійної компетентності фахівця будь-якої галузі, у тому числі й учителя іноземних мов – учителя, який не лише має високий рівень сформованості іншомовної комунікативної компетентності (ІКК), а й спроможний ефективно навчати ІМ. А відтак, за умов обмеженої кількості годин на оволодіння професійно-орієнтованими дисциплінами в закладах вищої освіти (ЗВО), підсилюється увага до викладання ІМ на практичних заняттях та до застосовуваних методів, прийомів і форм роботи. Ідеться про таку модель навчання ІМ на практичних заняттях, що слугуватиме певним взірцем, шаблоном викладання у подальшій професійній діяльності майбутніх учителів, адже вивчення одного теоретичного курсу методики навчання ІМ і культури, яким би ґрунтовним воно б не було, не спроможне повноцінно підготувати студентів до практичної роботи в школі.

Жодним чином не применшуючи роль професійно-орієнтованих дисциплін (педагогіки, методики навчання іноземних мов тощо), відзначаємо важливість практичних дисциплін філологічного спрямування, зокрема практичного курсу ІМ, для формування професійної компетентності майбутніх учителів. Ідеться не лише про формування ІКК, але й про ознайомлення студентів із певним “золотим стандартом” засобів, прийомів, технологій, стилю навчання, спрямованих на формування зазначеної компетентності в навчальному процесі з ІМ в ЗВО. Відомо, що роки навчання в школі, пізніше у ЗВО, становлять підґрунтя для майбутньої професійної діяльності студента, а кожен учитель / викладач залишає певний відбиток у житті студента, він слугує певною моделлю, еталоном, чий стиль, прийоми, види діяльності студенти наслідують у своїй майбутній роботі.

І це підсилює вимоги як до професійної компетентності викладачів мовних ЗВО, так і безпосередньо до організації самого процесу навчання ІМ, оскільки пасивне, опосередковане опанування того чи того виду навчальної діяльності, методу, прийому або форми навчання відбувається саме в процесі вивчення ІМ на практичних заняттях. Навіть стиль викладання, притаманний тому чи тому викладачеві-мовнику, імовірно, буде відтворений його теперішніми студентами в їхній професійній діяльності.

Тому конче важливо, щоб під час навчання в мовному ЗВО студенти мали змогу ознайомитися з якомога більшим репертуаром сучасних технологій навчання, зокрема технологією лінгводидактичного тестування, й опанувати її практично. Як справедливо відзначає український дослідник компетентності в

контролі та оцінюванні (assessment literacy) О. Г. Квасова (2022), “... здатність вчителів / викладачів до якісного здійснення контрольної-оцінювальної функції суттєво впливає на якість оволодіння учнями / студентами іноземними мовами, підвищуючи його ефективність” (с. 4). Суголосною в цьому аспекті також є думка британського методиста Дж. Хармера (2015), який вважає, що підготовка студентів до лінгводидактичного тестування, у найширшому сенсі цього слова, сприяє розвитку автономії студента: “...in training our students to develop good exam skills (including working on their own, reviewing what they have done, learning to use reference tools – e.g. dictionaries, grammar books, the internet – keeping an independent learning record or diary, etc.), we are encouraging exactly those attributes that contribute towards autonomous learning” (с. 421).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основи лінгводидактичного тестування досить повно проаналізовані в працях вітчизняних та зарубіжних методистів (В. А. Антуф’єва, О. М. Беляєва, В. В. Белоусова, О. Бондар, Л. В. Власенко, Н. Гарматюк, М. М. Деревянко, Т. І. Кавицька, О. Г. Квасова, Н. В. Кожем’яко, О. О. Коломінова, О. В. Кравченко, В. Марценюк, С. Ю. Ніколаєва, В. Ю. Парамонова, О. П. Петрашук, М. Л. Писанко, С. В. Роман, Т. М. Сейдокіна, В. Г. Синиця, Т. А. Снегурова, К. М. Чала, С. J. Alderson, L. F. Bachman, M. Chalhoub-Deville, N. E. Gronlund, J. Harmer, A. Hughes, D. Fisher, N. Frey, A. S. Palmer, V. Spolsky та інші).

Українські дослідники розглянули основні принципи та правила побудови тесту і тестових завдань, етапи розробки валідного тесту (Булах, І. Є. & Мруга, М. Р., 2006) та зробили певний внесок у підготовку тестів для визначення рівня і динаміки успішності учнів закладів загальної середньої освіти, зокрема учнів 11 класу (Зеня & Чобітько, 2014; Кавицька & Лавренчук, 2021), і студентів мовних ЗВО з різних видів іншомовної мовленнєвої діяльності (Дроботун, Кавицька, Квасова & Осідак, 2019; Квасова, 2022; Коломінова, Роман & Поліна, 2021). Науковці запропонували також спеціалізовані курси в межах вивчення методики навчання іноземних мов і культур, такі як “Контроль та оцінювання у навчанні іноземних мов”, “Укладання тестових завдань”, “Тестологія” (Квасова, 2022), що знайомлять майбутніх учителів з процесом укладання та використання тестів як засобу контролю рівня сформованості ІКК.

Основними методологічними питаннями лінгводидактичного тестування, висвітленими в наукових публікаціях, є критерії добору змісту для тесту, методи експериментальної перевірки тестів для визначення складності завдань, валідність та надійність тестів і методи їх визначення, принципи інтерпретації отриманих характеристик. Проблеми використання лінгводидактичних тестів у формуванні професійної компетентності майбутніх учителів ІМ залишаються, однак, поки що недостатньо розв’язаними.

Зазначене вище зумовлює **мету статті**, яка полягає в дослідженні потенціалу лінгводидактичного тестування на практичних заняттях з ІМ у мовних ЗВО для формування професійної компетентності майбутніх учителів.

Основні результати дослідження. У науковій літературі з лінгводидактичного тестування (language testing) є багато визначень терміна “тест”. Поділяємо думку, за якою “... мовним тестом називається підготовлений згідно з певними вимогами комплекс завдань, які пройшли попереднє випробування з метою визначення якісних показників і які дозволяють виявити в учасників тестування рівень їх мовної і/або комунікативної компетентності та оцінити результати тестування за заздалегідь встановленими критеріями” (Ніколаєва, 2013, с. 161).

На думку методистів, головною ознакою лінгводидактичного тесту є його надійність, прозорість та об’єктивність, гарантовані вимірюванням, функція якого

полягає в тому, щоб надати кількісну інформацію (Квасова, 2009, с. 9; Fisher & Frey, 2024, с. 99–110; Harmer, 2015, с. 417–420). Тестуванню властива цілеспрямованість, оскільки воно націлене на певні навички і вміння; практичність, оскільки вирізняється простотою проведення тестування великої кількості учасників одночасно і перевірки та оцінювання відповідей; об'єктивність, яка забезпечується за рахунок використання ключів тесту та шкал оцінювання. Зазначені характеристики сприяють визначенню тестування як надійного інструмента вимірювання й оцінювання рівня сформованості ІКК, як в учнів ЗЗСО, так і в студентів ЗВО України (Квасова & Писанко, 2018).

Як відомо, тести з великою кількістю завдань (понад 40–50), так звані комплексні тести, або тестові батареї (test batteries), складаються із частин (parts) і субтестів (subtests). Субтест містить однотипні завдання і спрямований на один конкретний об'єкт тестування (test task), а саме на певний компонент іншомовних знань, навичок і вмінь, що відповідає меті тестування. Частина ж тесту орієнтована на більш широкий об'єкт тестування, наприклад, на читання, аудіювання як види мовленнєвої діяльності тощо. Тестовим завданням або завданням тесту (item) визначають ту мінімальну одиницю тесту, яка вимагає певної вербальної або невербальної реакції (answer, response) учасника (Ніколаєва, 2013; Квасова, 2022).

Як свідчить практика, у професійній підготовці студентів перевагу надають констатуючим і діагностичним тестам. Діагностичне тестування проводять у ЗВО, як правило, на початку навчання з метою встановлення вихідного рівня володіння студентами ІМ. Результати діагностуючого тестування можуть бути використані при визначенні змісту вступного корективного курсу або при формуванні академічних груп. Констатуючі тести містять тести навчальних досягнень (achievements tests) і тести загального володіння ІМ (proficiency tests). При цьому тести навчальних досягнень складають відповідно до вимог програми, підручника, засвоєного мовного матеріалу і використовують для організації поточного, рубіжного і підсумкового контролю, чим і зумовлена поширеність їх в освітній практиці.

З огляду на вітчизняний і зарубіжний досвід, висвітлений у науковій літературі, найбільш ефективним шляхом у якісному навчанні ІМ і достовірній перевірці рівня володіння нею у ЗВО, забезпечення об'єктивності, прозорості і надійності результатів оцінювання є використання тестової форми контролю рівня сформованості ІКК, який, відповідно до Рекомендацій з мовної освіти експертів Ради Європи (2003), Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (2006) та вітчизняних нормативних документів (Закон України, 2014; Ніколаєва, Соловей, Головач та ін., 2001) має дорівнювати рівню “Досвідченого користувача” (C1). Приєднання України до загальноєвропейського простору вищої освіти зумовило актуальність розробки ефективних, методично доцільних тестів з ІМ, зокрема англійської, прикладом чого може слугувати посібник “English Tests For University Students (Тести з англійської мови для студентів закладів вищої освіти)” авторів О. О. Коломінової, С. В. Роман, Г. В. Поліної (2021). Зазначений посібник рекомендований студентам і викладачам для підготовки до тестування з англійської мови (АМ).

Запропоновані тести укладено відповідно до Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання (2003); вимог Програми з англійської мови для університетів / інститутів (Ніколаєва, Соловей, Головач та ін., 2001); Робочих програм навчальної дисципліни “Англійська мова” для студентів III–IV курсів, власного досвіду укладачів в організації та проведенні лінгводидактичного тестування у ВПНЗ “Український гуманітарний інститут”.

За своїм призначенням вони є лінгводидактичними констатуючими тестами, спрямованими на контроль рівня сформованості в студентів мовленнєвої

компетентності в таких видах читання: читання з розумінням основного змісту; читання з метою вилучення необхідної інформації; читання з повним розумінням прочитаного.

Джерелом добору для тестових завдань стали автентичні газети, журнали, путівники, брошури, англомовні сайти.

Тестованим рекомендовано виконувати завдання в заданому порядку. Варіанти тестових завдань рівноцінні за складністю, однакові за структурою, паралельні щодо розташування завдань.

Результати проведеного тестування студентів III, IV курсів ПВНЗ “Український гуманітарний інститут” виявили труднощі, що були спричинені не лише недостатнім рівнем володіння АМ, але й процедурою тестування. Рекомендований посібник передбачає вдосконалення рівня володіння АМ і водночас опанування технології сучасного лінгводидактичного тестування з метою подальшого використання в майбутній професійній діяльності.

Цьому в тому числі мають слугувати запропоновані в посібнику учаснику тестування поради щодо виконання тестів, методичні рекомендації щодо виконання тестів з відкритими завданнями (написання академічного есе), зокрема поради з написання академічних есе та добірка відповідних мовних кліше (ACADEMIC ESSAYS LANGUAGE BANK), зразки виконання тестів з відкритими завданнями (академічних есе) (MODEL ANSWERS FOR WRITING TASKS), а також ключі до тестів з відповідями, критерії та шкали оцінювання тестів.

Наведемо приклади деяких зазначених компонентів посібника.

Учаснику тестування: деякі поради щодо виконання тестів

Шановні студенти!

Сподіваємося, ви вже усвідомили цінність володіння англійською мовою як засобом спілкування. Цей посібник допоможе вам здійснити самоконтроль з метою визначення рівня володіння англійською мовою, а також підвищити його за рахунок виконання запропонованих у ньому тестових завдань.

Практика свідчить, що не завжди той, хто добре володіє іноземною мовою, показує високі результати під час тестування.

Як зробити так, щоб виявити якомога краще свої можливості? Сподіваємось, що наші поради допоможуть вам у цьому.

Попри хвилювання, яке викликає будь-який іспит, намагайтеся опанувати себе і налаштуватися на роботу. Зберігайте спокій! Це всього лише один із багатьох іспитів у вашому житті!

Уважно слухайте інструкції тестологів – тих, хто проводить тестування, – оскільки багато помилок у тестах пов'язані з неправильним розумінням завдання. Не соромтеся перепитати або уточнити в разі необхідності. Переконайтеся, що ви правильно зрозуміли, яким чином і куди вносити відповіді до завдань, як оформлювати їх письмово.

Після інструктажу зосередьтесь на виконанні тесту. Перш за все, перегляньте всі завдання. Зазвичай рекомендують виконувати завдання у поданому порядку. Але, якщо на початку завдання здаються досить складними, пропустіть їх і виконайте легші для вас завдання. У разі невпевненості, вагань, напишіть відповідь на чернетці (якщо вона є) або пропустіть це завдання. Інколи досить легке завдання може здатися від хвилювання складним. Не втрачайте часу! Краще зосередитись на тому, у чому ви впевнені.

Уважно заповнюйте Бланк для відповіді. Перш ніж вносити записи, переконайтесь, що зазначене місце відповідає тому тестовому завданню, над яким ви наразі працюєте.

Стежте за часом! Не поспішайте, але й не уповільнюйтесь. Розрахуйте його так, щоб виконати половину завдань за половину часу або навіть раніше, щоб залишити певний час для перевірки тесту.

Після виконання всіх завдань, поверніться до початку і перевірте весь тест або виконайте ті завдання, які з певних причин пропустили.

У разі виявлення помилки під час перевірки, не поспішайте її виправляти. Ще раз перегляньте уважно завдання і переконайтесь, що це справді помилка, а не результат хвилювання. Якщо це дійсно помилка, не вагаючись, виправте її. Інколи пів бала може бути дуже важливим і позначитись на остаточному результаті.

А загалом вірте в себе! У вас усе вийде!

Бажаємо всім успіху!

Сприятли оволодінню майбутніми вчителями компетентністю в контролі та оцінюванні покликані також адресовані студентам методичні рекомендації, що роз'яснюють процедуру тестування та технологію виконання тестів. Наведемо методичні рекомендації для студентів щодо виконання тестів з відкритими завданнями на прикладі завдання з написання академічних есе.

УЧАСНИКУ ТЕСТУВАННЯ: ДЕЯКІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ ТЕСТІВ З ВІДКРИТИМИ ЗАВДАННЯМИ (НАПИСАННЯ АКАДЕМІЧНОГО ЕСЕ)

Поради щодо написання академічних есе

Писемне мовлення взагалі і будь-який вид письма зокрема можна порівняти з мистецтвом, що потребує не лише певних здібностей й обдарованості, але й копіткої, наполегливої роботи і практики (див., наприклад, посібники: Crème, Ph. & Lea, M. R., 2003; French, A., Roberts, R., Gakonga, J. & Preshous, A., 2012; McCarter, S. & Whitby, N., 2007; McCarthy, M. & O'Dell, F., 2011; VOVK, O., 2020; Writing Handbook, 2006; Zemach, D. E. & Stafford-Yilmaz, L., 2014).

Ми сподіваємося, що під час навчання у вас була можливість приділяти належну увагу розвитку відповідних навичок і вмінь. Тому зосередимося на тому, як ефективно впоратися з письмовим завданням із відкритою відповіддю у форматі академічного есе впродовж іспиту.

1. Уважно прочитайте і проаналізуйте завдання. Ви навіть не уявляєте, як багато учасників тестування йшли хибним шляхом у викладенні своїх думок у письмовій роботі, оскільки не уважно прочитали завдання, проте в ієрархії критеріїв оцінювання пріоритетним є критерій відповідності викладеного в есе поставленому завданню. Комунікативне спрямування вашої роботи має відповідати завданню! Отож, ваш перший крок – обміркувати тему есе, проговорити (або прописати) її своїми словами і лише після цього рухатися далі.

2. Перш ніж починати виклад своїх думок, приділіть кілька хвилин плануванню – *mindmapping*. На чернетці занотуйте ваші основні / допоміжні ідеї, можливий висновок, корисні звороти мови, визначте кількість параграфів. Цей крок здається марнуванням часу лише на перший погляд, але він не лише допоможе вам спланувати стратегію вашої роботи, а й слугуватиме певним орієнтиром – *checklist* – для її перевірки після написання.

3. Пам'ятайте про стиль викладу. Він має бути таким самим, як у будь-якій іншій академічній роботі (кваліфікаційній, курсовій). Це означає, що неформальний стиль не використовують. Уникайте скорочень, розмовних зворотів (*isn't, aren't, what's up?, gonna, kinda like it, etc.*).

4. Не переписуйте слова із завдання у ваш твір. Скопійовані із завдання слова відповідно до вимог не будуть враховані і оцінені, що може негативно позначитися на загальній кількості слів у вашій письмовій роботі. За необхідності перефразуйте викладені у завданні думки своїми словами.

5. Намагайтесь за можливості уникати невиправданих повторів. Використовуйте синоніми, наприклад, *important, essential, crucial, vital*. Один із критеріїв оцінювання вашої письмової роботи враховує ваш словниковий запас (*a range of vocabulary*), отож бажано продемонструвати його достатність.

6. Переконайтесь, що ваша робота має чітку, логічну структуру і містить кілька параграфів. Обов'язковими в роботі є такі компоненти: вступ, основна частина (2–3 параграфи) і завершальна частина (висновки).

7. Виявіть повагу та гуманізм до екзаменатора, який перевіряє вашу письмову роботу, – пишіть роботу розбірливим почерком, який нескладно читати. Він не обов'язково має бути каліграфічним, проте, якщо екзаменатор, попри всі зусилля, не зрозуміє під час перевірки написане, це також може позначитися на результаті.

8. На кінець наданого для написання роботи часу намагайтесь залишити 2–3 хвилини для самоперевірки. Буде дуже шкода, якщо під час перевірки екзаменатор не зможе зрозуміти вас через випадкові недоречності та помилки в написанні слів, граматиці, знаках пунктуації тощо.

9. Пильнуйте за часом, але зберігайте спокій.

10. Перегляньте добірку мовних кліше. Вона може стати вам у пригоді.

**Добірка мовних кліше для написання академічних есе
(academic essays language bank)**

Presenting an impartial opinion

It is often argued/ said that...

It is generally agreed that...

Some/ many people believe/ say/ think/ feel/ argue that...

Aim or purpose

Aim to do sth

Set out to do sth

Be intended to do sth

Be supposed to do sth/ be meant to do sth

Refuting an argument

Although some believe that.... We should consider

Critics may say... However, ...

It could be argued that...; It is difficult to accept this as ...

While it might be argued that..., the truth of the matter is ...

Though it is true that..., we should also bear in mind that...

Providing supporting evidence

From my experience...

A good example of this...

For instance/ For example, ...

But this is not the case for...

... highlights the points

In particular, .../ particularly...

By way of illustration, ...

...to name but a few

Attributing cause

Owing to.../ On account of.../ Due to.../

Thanks to...

Linking arguments/ reasons

Furthermore/ Moreover/ In addition...

For one thing... for another...

Also...

...too/ as well

Concluding

In short/ conclusion/ summary...

To conclude/ summarize/ sum up...

Agreeing

Share sb's view/ concern/ fear etc.

Subscribe to a view/ theory etc.

Be of the same opinion...

Sb is right/ sb makes a valid point...

Agree to a point...

Broadly agree

There is some truth in...

Describing cause and effect

Consequently, ...

As a result, ...

This means that...

Overall, I think the most important thing is...Sth can be summarized as follows...

The following conclusion(s) may be drawn...

The main conclusion to be drawn is that...

The purpose/ aim of this ... was to...

In this... I have tried/ attempted to...

Ознайомлення з критеріями оцінювання тесту до початку його виконання орієнтуватиме студентів на забезпечення у своїй роботі критерійної відповідності, що позитивно позначиться на результатах.

Критерії оцінювання тестів із закритим завданням

Відповідно до критерійного підходу до оцінювання тестів із закритими завданнями (Булах & Мруга, 2006) правильну відповідь за кожне тестове завдання оцінюють в один бал (1 бал). Загальний результат складається із суми балів, набраних учасником тестування за кожен тест із закритими завданнями. Виправлена правильна відповідь екзаменованого оцінюють у пів бала (0,5 бала). Максимальна кількість балів за тест – 70.

Критерії оцінювання тестів із відкритим завданням (академічних есе)

Подані в таблиці 1 критерії оцінювання тестових завдань із відкритою відповіддю (есе) розроблені на підставі аналізу документів Ради Європи (Загальноєвропейські Рекомендації, 2003), критеріїв оцінювання письмового мовлення в різних міжнародних тестових форматах, як-от: FCE, TOEFL, IELTS, рекомендацій науковців (Стандарти і рекомендації, 2006), вітчизняного досвіду в галузі оцінювання зовнішнього незалежного оцінювання з АМ (Критерії оцінювання, 2021).

Таблиця 1

Система критеріїв оцінювання письмових тестових завдань з відкритою відповіддю (есе)

№	Критерій	Вага кожного критерію (у відсотках / балах)
1.	Організація структури роботи.	10 % (2 бали)
2.	Глибина розкриття змісту.	10 % (2 бали)
3.	Відповідність темі, що вказана в завданні.	10 % (2 бали)
4.	Когезія (логічний та послідовний виклад матеріалу; доречне використання різних засобів логічного зв'язку між окремими частинами тексту).	10 % (2 бали)

5.	Використання аргументів для підтвердження сформульованих тез.	10 % (2 бали)
6.	Граматична коректність.	10 % (2 бали)
7.	Загальне враження від роботи.	5 % (1 бал)
8.	Оригінальність суджень.	2,5 % (0,5 бала)
9.	Начитаність і поінформованість щодо теми, яка викладається.	2,5 % (0,5 бала)
10.	Наявність прикладів.	5 % (1 бал)
11.	Орфографічна коректність.	5 % (1 бал)
12.	Розмаїття використаної лексики.	5 % (1 бал)
13.	Розмаїття використаних мовних структур.	5 % (1 бал)
14.	Пунктуаційна коректність.	5 % (1 бал)
15.	Стилістична коректність.	5 % (1 бал)

Виходячи з максимальної кількості балів (відсотків), які можна отримати за письмову роботу, кожному критерію було надано певну кількість балів (відсотків) залежно від ваги (значущості) кожного окремого критерію.

Висновки. Регулярне використання лінгводидактичних тестів на заняттях з ІМ, крім реалізації важливої функції контролю та оцінювання рівня сформованості в студентів ІКК, опосередковано відіграє важливу роль у формуванні їхньої професійної компетентності, оскільки воно:

- дозволяє ознайомитися з розмаїттям сучасних тестів, їх структурою, видами;
- дає змогу оцінити та усвідомити переваги тестової форми контролю;
- знайомить із “культурою” (тобто певною процедурою) організації та проведення лінгводидактичного тестування;
- є джерелом соціокультурної інформації, оскільки матеріалом для тестів є лише сучасні автентичні джерела;
- слугує моделлю та вмотивовує до організації подібних форм контролю в майбутній професійній діяльності;
- сприяє розвитку автономії студента.

Наш практичний досвід роботи свідчить, що студенти позитивно ставляться до тестової форми контролю, відзначаючи її об’єктивність та валідність. Водночас викладачі відзначають її практичний, зручний характер, економічність.

Незважаючи на зазначені переваги лінгводидактичного тестування, його організація, проте, потребує досить високого рівня підготовки викладачів, їх обізнаності в цій сфері й готовності до його систематичного використання на практичних заняттях з ІМ. До того ж, усе ще залишається проблемою підготовка самих тестів, оскільки вона є трудомісткою і потребує відповідних теоретичних знань, практичних умінь і досвіду. Саме цим спричинено брак достатньої кількості якісних тестів для вимірювання рівня сформованості ІКК. Вивчення та аналіз зазначених проблем становитиме предмет нашого подальшого дослідження.

ЛІТЕРАТУРА

- Булах, І. Є. & Мруга, М. Р. (2006). *Створюємо якісний тест: Навчальний посібник. Майстер клас.*
- Дроботун, В., Кавицька, Т., Квасова, О. & Осідак, В. (2019). *Тестові завдання з англійської мови для підготовки студентів до іспитів (1–4 курси): навчально-методичний посібник.* КНУ.
- Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання (2003). (Наук. ред. Ніколаєва, С. Ю.). Ленвіт.
- Закон України “Про вищу освіту” (Відомості Верховної Ради (ВВР). (2014). 37–38, ст. 2004).
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
- Зєня, Л. Я. & Чобітько, В. І. (2014). *Тестові завдання для контролю рівня сформованості мовленнєвої компетентності в читанні і аудіюванні: німецька мова. 11 клас. Рівень А2-B1+. Prüfungstraining Deutsch. Lesen. Hören.* Навчальний посібник. Вид-во ГПМ ДВНЗ “ДДПУ”.
- Кавицька, Т. & Лавренчук, Ю. (2021). Навчання та оцінювання англійського інтегрованого аудіювання й письма у старшій школі: лінгводидактичні переваги й труднощі. *Ars Linguodidacticae (Мистецтво лінгводидактики): Науковий журнал*, 8, 25–31. Лів-принт.
- Квасова, О. Г. (2022). *Workshops on Language Testing and Assessment: Навчальний посібник з укладання тестових завдань (англійська мова).* ТОВ “Видавництво “Ліра-К”.
- Квасова, О. Г. & Писанко, М. Л. (2018). Мовне тестування та оцінювання: український досвід. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія: Педагогіка та психологія. Випуск 28, 222–227.*
- Квасова, О. Г. (2009). *Основи тестування іноземних навичок і вмінь.* Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Ленвіт.
- Коломінова, О. О., Роман, С. В. & Поліна, А. В. (2021). *English Tests For University Students* (Тести з англійської мови для студентів вищих навчальних закладів). Міленіум.
- Критерії оцінювання завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю (власного висловлення) з англійської мови зовнішнього незалежного оцінювання 2021 року.
<https://testportal.gov.ua/evaluationeng/>
- Ніколаєва, С. Ю. (Ред.). (2013). *Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів.* Ленвіт.
- Ніколаєва, С. Ю., Соловей, М. І., Головач, Ю. В. та ін. (2001). *Програма з англійської мови для університетів / інститутів (п'ятирічний курс навчання): проєкт.* Нова книга.
- Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти.* (2006). Ленвіт.
- Crème, Ph. & Lea, M. R. (2003). *Writing at University. A guide for students.* Open University Press. Maidenhead.
- French, A., Roberts, R., Gakonga, J. & Preshous, A. (2012). *IELTS Foundation.* Macmillan Education.
- Harmer, J. (2015). *English Language Teaching. Fifth edition.* Pearson Education.
- McCarter, S. & Whitby, N. (2007). *Writing Skills. Improve Your IELTS.* Macmillan Education.

- McCarthy, M. & O'Dell, F. (2011). *Academic Vocabulary in Use*. Cambridge University Press.
- Vovk, O. (2020). *Workbook in Academic Writing (for master students majoring in Linguistic Fields and Bilingual Education)*. FOP Nechytailo.
- Writing Handbook*. In *LONGMAN Exams Dictionary*. (2006). Pearson Education Limited. WH2-WH88.
- Zemach, D. E. & Stafford-Yilmaz, L. (2014). *Writers at Work: The Essay Student's Book*. Cambridge University Press.

REFERENCES

- Bulakh, I. Ye. & Mruha, M. R. (2006). *Stvoriuiemo iakisnyj test: Navchal'nyj posibnyk*. Majster klas.
- Drobotun, V., Kavyts'ka, T., Kvasova, O. & Osidak, V. (2019). *Testovi zavdannia z anhlijs'koi movy dlia pidhotovky studentiv do ispytiv (1–4 kursy): navchal'no-metodychnyj posibnyk*. KNU.
- Zahal'noievropejs'ki Rekomendatsii z movnoi osvity: vyvchennia, vykladannia, otsiniuvannia* (2003). (Nauk. red. Nikolaieva, S. Yu.). Lenvit.
- Zakon Ukrainy "Pro vyschu osvitu" (Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR))*. (2014). 37–38, st. 2004).
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
- Zienia, L. Ya. & Chobit'ko, V. I. (2014). *Testovi zavdannia dlia kontroliu rivnia sformovanosti movlennievoi kompetentnosti v chytanni i audiiuvanni: nimets'ka mova. 11 klas. Riven' A2-V1+. Prüfungstraining Deutsch. Lesen. Hören*. Navchal'nyj posibnyk. Vyd-vo HIIM DVNZ "DDPU".
- Kavyts'ka, T. & Lavrenchuk, Yu. (2021). Navchannia ta otsiniuvannia anhlijs'koho intehrovanoho audiiuvannia j pys'ma u starshij shkoli: lnhvodydaktychni perevahy j trudnoschi. *Ars Linguodidacticae (Mystetstvo lnhvodydaktyky)*: Naukovyj zhurnal, 8, 25–31. Liv-prynt.
- Kvasova, O. H. (2022). *Workshops on Language Testing and Assessment: Navchal'nyj posibnyk z ukladannia testovykh zavdan' (anhlijs'ka mova)*. TOV "Vydavnytstvo "Lira-K".
- Kvasova, O. H. & Pysanko, M. L. (2018). Movne testuvannia ta otsiniuvannia: ukrains'kyj dosvid. *Visnyk Kyivs'koho natsional'noho lnhvistychnoho universytetu. Serii: Pedahohika ta psykhohiia*. Vypusk 28, 222–227.
- Kvasova, O. H. (2009). *Osnovy testuvannia inshomovnykh navychok i vmin'*. Navchal'nyj posibnyk dlia studentiv vyschykh navchal'nykh zakladiv. Lenvit.
- Kolominova, O. O., Roman, S. V. & Polina, A. V. (2021). *English Tests For University Students* (Testy z anhlijs'koi movy dlia studentiv vyschykh navchal'nykh zakladiv). Milenium.
- Kryterii otsiniuvannia zavdannia vidkrytoi formy z rozghornutoiu vidpoviddu (vlasnoho vyslovlennia) z anhlijs'koi movy zovnishn'oho nezalezhnoho otsiniuvannia 2021 roku.
<https://testportal.gov.ua/evaluationeng/>
- Nikolaieva, S. Yu. (Red.). (2013). *Metodyka navchannia inozemnykh mov i kul'tur: teoriia i praktyka: pidruchnyk dlia studentiv klasychnykh, pedahohichnykh i lnhvistychnykh universytetiv*. Lenvit.
- Nikolaieva, S. Yu., Solovej, M. I., Holovach, Yu. V. ta in. (2001). *Prohrama z anhlijs'koi movy dlia universytetiv / instytutiv (p'iatyrychnyj kurs navchannia): projekt*. Nova knyha.
- Standarty i rekomendatsii schodo zabezpechennia iakosti v Yevropejs'komu prostori vyschoi osvity*. (2006). Lenvit.